

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

III. De Unctione Sacerdotali & Episcopali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

ARTICULUS. III.

De Unctione Sacerdotali & Episcopali.

SUMMARIUM.

30. Presbyteri Oleo sacro inunguntur in Ordinatione :
31. Cujus due partiales Materia ac Forma ,
32. Talisque Materia est Manuum Episcopaliū impositio.
33. Episcopi sacro Chrismate inunguntur in consecratione :
34. Quam unctionem aliqui substantialem :
35. Alii melius ceremoniam accidentalem esse, docent ,
36. Et persuadent Ecclesie Praxi ,
37. Sacrarum Literarum & Conciliorū autoritate ,
38. Et ratione ;
39. Prasertim , si cum opposita sententia fundamentis conferatur.

30. Tertio in Ordinatione Presbyteri unctio adhibetur, *e. Unic. §. Ad exhibendum*, quā illius manus, non Chrismate, sed oleo Catechumenorum ab Episcopo deliniuntur, secundum Pontificale Roman. *Tir. de Ordinat. Presbyt.* Eam tamen, licet antiquissima Ecclesie ceremonia sit, ad Samenti substantiam non pertinere, tradunt Laiman *Lib. 5. tract. 9. cap. 12. n. 4.* Gobat *Experient. tract. 8. n. 128.* & alii, Ordinationis Sacerdotalis statuentes duas Materias ac Formas partiales. Unam, quā potestas consecrandi confertur per traditionem calicis cum vino & patenæ cum pane, & verba, *Accipe potestatem offerre sacrificium Deo*, *Missusque cele-*

brave tam pro vivis quàm pro defunctis, in Nomine Domini, secundum Concil. Florent. in *Decreto Fidei §. Sextum*. Alteram, quā peccata remittendi, sive Sacramentum Pœnitentiæ administrandi potestas confertur per impositionem manuum Episcopi & verba, *Accipe Spiritum sanctum, quorum remiservis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueris retenta sunt*, secundum Joan. *cap. 20. V. 22.* & Trident. *Sess. 14. de Pœnit. cap. 1. §. Dominus autem*, Bellarminus de *Sacram. Ord. cap. 12.* Vasquez in *3. p. disp. 239. cap. 3. cit. Laiman cap. 5. n. 2.* Palao *Tract. 27. disp. univ. p. 4. n. 7.* Gobat *tract. cit. n. 117.* Gonzalez in *c. fin. de Sacram. non iter. n. 6.* & alii, qui eam manuum Episcopaliū impositionem Sacramentalem, sive de Ordinationis sacerdotalis substantia esse, docent contra Hostiens. in *c. Unic. cit. n. 5.* Panormit. in *c. fin. cit. n. 2.* Sylvestrum *V. Ordo. n. 11.* Sotum in *4. disp. 24. q. 1. art. 4. conclus. 7.* & alios relatos à Fagnano in *c. fin. cit. n. 31.* cum illam Sacramenti istius solennitatem solummodo accidentalē esse, *an. 10.* latè propugnasset.

Quarto in consecratione Episcopi, quæ sacro Chrismate, ex oleo & balsamo confectò, in capite & membris sive manibus fit, *e. Unic. cit. pr. & §. Ad exhibendum*. In illo; ut Episcopi, tanquam Ecclesie Capitis & Principis, Deique in terris vicaria potestas declaretur: in istis verò; ut ejus dignitatem non otiosam sed negotiosam & ad operandum bonum ad omnes, maximè domesticos Fidei, institutam denotetur, *Barbosa de Offic. Episc. p. & tit. 1. cap. 5. n. 10. & 12.* Atque hæc unctio adeò necessaria est, ut casu, quò per errorem vel ignorantiam incautè omissa fuit, eam cautè suppleri voluerit Innocent. III. *c. Unic. cit. pr.* Unde

S s s

Dubium

34. Dubium oritur, an Chrismatica unctio sit de substantia consecrationis Episcopalis; illam enim ad istius substantiam pertinere, sustinent Isambertus 3. p. de Sacram. Ord. disp. 3. art. 4. Medina de Continent. cleric. lib. 1. cap. 17. Franc. Sylvius 3. p. q. 40. art. 5. & nonnulli alii. Moventur primò autoritate Innocentii III. unctioem illam in Episcopi Ordinatione *Ex precepto Divino & Apostolorum exemplo* adhereri, disertè asserentis, c. *Unic. cit. pr.* ut habet plena lectio à Gonzalez relata, non obscuro argumentò, eà constitui substantiam consecrationis Episcopalis. Secundò; quia Episcopus *Consecratus* non ante, & statim dicitur, postquam sacro Chrismate est perunctus: ante unctioem autem in capite & manibus receptam *Electus* nuncupatur in Pontificali Rom. *Tit. de Consecrat. electi in Epis.* Tertio; quia verba, *Accipe Spiritum sanctum*, quibus in manuum impositione Latina siue Occidentalis Ecclesia utitur, sunt valde generalia, & non satis exprimunt effectum Consecrationis Episcopalis: nisi unctio Chrismatis accedat; ut ad eam, hanc quoque ad consecrationis illius substantiam pertinere, sit necesse.

35. Sed verius & pene certum est, Episcopalis consecrationis Materiam esse solam manuum Episcopaliū impositionem: Formam autem verba illa, *Accipe Spiritum sanctum*, ab Episcopis manus imponentibus prolata; ac proinde Consecrationis illius substantiam haberi, Chrismaticā unctioe feclusā, ut cum Glossa in can. 1. *V. Tertia disp. 75.* Sylvestro *V. Ordo 2. n. 4.* Majore in 4. *disp. 24. q. 1.* Saa *V. Ordo n. 7.* & aliis præcipui nominis T. T. defendunt Henriquez *Lib. 10. cap. 7. n. 3.* Valquez 3. p. *disp. 240. cap. 5.* Laiman *Traçt. cit. cap. 5.*

n. 1. Diana p. 12. *traçt. 1. resol. 17. q. 18.* Palao *Traçt. cit. disp. unic. p. 4. n. 1.* & Gonzalez in c. *Unic. cit. n. 5.* Ratio, quā moventur palmaris est; quod unctioem illam ad consecrationis Episcopalis substantiam non pertinere, luculenter doceat nota praxis Ecclesie Orientalis, consecrationem illam, Chrismaticā unctioe omisā, peragentis impositione manuum & pallii super caput consecrandi: sicut contrā in Occidentali Ecclesia, omisā impositione pallii, pergitur manuum impositione cum Chrismatica unctioe, luculentò indicio, neque impositionem pallii in Orientali, neque in Occidentali Ecclesia unctioem illam ad Ordinationis Episcopalis substantiam pertinere; sed ejus ritus esse solummodo accidentales; ac proinde ejus Ordinationis seu Consecrationis Materiam esse solam manuum Episcopaliū impositionem; quòd Consecrationis Episcopalis substantialia adhibeantur in Ecclesia utraque, & rituū, quibus utraque utitur, diversitas merè accidentalis, non substantialis.

Confirmatur hæc ratio, & propositæ Consecrationis Materiam manuum Episcopaliū impositionem, non eam unctioem esse, desumitur imperpetuum verbis Apostoli, *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterii*, 1. *Timoth. cap. 4. v. 14.* ubi per *Prophetiam*, hoc est, verba, *Accipe spiritum sanctum* tanquam Formam, impositioni manuum presbyterii, hoc est, presbyterorum siue Episcoporum tantquam Materiam accedentem, gratiam quæ Ordinationis Episcopalis effectus est, illa unctioe conferri, perspicue habetur: non minus liquet ex illo ejusdem facti Gentium Doctoris, eundem Episcopaliū

loquentis, *Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, qua est in te per impositionem manuum mearum*, 2. *Timoth. cap. 1. v. 6.*

Deinde ex Concilii Antiocheni *can. 10.* & *can. 17.* cujus tenor est, *Si quis Episcopus per manuum impositionem Episcopatum acceperit*; quò canone utroque, & Concilii Carthaginensis IV. de Episcopi ordinatione agentis, *can. 2.* relatò *can. Episcopus 7. dist. 27.* cum ulla mentio non fiat unctionis: istiusque, cum de illa agitur, etiam non meminerit Dionysius Areopagita de *Hierarch. Eccles. cap. 2.* unctionem Chrismaticam de Sacramenti sive Ordinationis Episcopalis substantiã non esse, insinuat.

38. Demum inde etiam; quòd, cum sola manuum Episcopali impositio cum verbis, *Accipe Spiritum sanctum*, ab Episcopo consecrante eique assistentibus Episcopis cum debita intentione prolatis, optime significant Sacramenti sive consecrationis Episcopalis effectum, scilicet plenitudinem gratiæ, quæ cum Episcopali potestate consecrato confertur, & illaplum Spiritus sancti, per sacros textus *cap. 1. v. 6. cap. 4. v. 14. cit.* & Concil. Trident. *Sess. 23. de Sacram. Ord. cap. 3.* sola impositio manuum & verba illa, cum debita intentione prolata, Sacramenti istius substantialia: unctio verò Chrismatica ritus solummodo accidentalis sit.

39. Neque, istius quoque ritum esse substantialem, evincit Autoritas Innocentii III. partim; quia Papa iste unctionem Chrismaticam de Ordinationis Episcopalis substantia non esse, non obscure insinuat, dum ipsò *c. Unici cit. principio* eam omisam non iterari, sed solummodo suppleri iussit, manifestò indicio va-

loris consecrationis; cum, si unctio illa de substantia fuisset consecrationis, istam tanquam omnino invalidam, omnibus substantialibus denuo adhibitis, iterari oportuisset, *arg. can. Solemnitates 16. dist. 1. de Consec. c. 1. & c. fin. de Presbyt. non baptiz. Hostiens. in c. Unic. cit. n. 5. Sylvelter V. Ordo 2. n. 10. Sotus in 4. dist. 24. q. 1. art. 4. §. Hinc sit. Vivianus in c. 1. & c. fin. de Sacram. non iter. & aliis relatis Fagnanus in c. fin. cit. n. 11.* partim verò; quia præceptum Divinum, ex quo proposita unctio sacra originem trahit, est Testamenti veteris, quò Deus Moyse præcepit, ut Aaron & Filios ejus ungeret in sacerdotes, *Exodi cap. 29. v. 7.* Quod veteris Legis præceptum, cum Cæremoniale fuerit, Christi morte expiravit, *c. Translato 3. de Constitut. licet*, quod Typicum sive novæ Legis præfigurativum & Evangelicæ veritati contrarium non fuerit, ab Ecclesia ejusque rectoribus Apostolis potuerit resuscitari, & istorum exemplò in Episcoporum consecrationibus tanquam cæremonia accidentalibus adhiberi ac præscribi, *Gonzalez in c. Unic. cit. n. 6.*

Minorem vim habet argumentum desumptum ex Pontificali Romano; quia hoc præsentis controversiæ se immiscere non intendit: eaque de causa, ne DD. circa Episcopalis Ordinationis substantialia dissidentium, ulli Opinioni præjudicaret, *Consecrati* appellationem Episcopo non tribuit, antequam is pro tali omnium calculò haberetur: sicut post omnes ejus consecrationis ritus peractos habetur.

Neque admodum urget postremum; quia per verba, *Accipe Spiritum sanctum*, cum illa trium manuum Episcopali super consecrandi caput impositione prolata, per ordinationem collata abundantia gratiæ Spiritus sancti & Spiritus potesta-

potestatis excellentia abunde denotatur. Si, quemadmodum in Ordinationibus ceteris, sic etiam in Episcopali consecratione Materia Remota & Proxima consideretur, satisfaciens Bonacina, pro Remota ipsas manus Episcopales, & istarum super consecrandi caput impositionem pro Proxima Materia assignans, *disp. 8. de Sacram. q. unic. p. 3. n. 10.*

ARTICULUS IV.

De Extrema, sive infirmorum Unctione.

SUMMARIUM.

40. Ratio nominis,
41. Et notabilis effectus hujus Sacramenti,
42. A Christo Domino cum Penitentia Sacramento instituitur.
43. Materia ejus Remota est Oleum benedictum:
44. Cui non benedictum quantitate minori,
45. Non majori admisceri, salva benedictione, potest.
46. Oleum novum in Extrema Unctione est adhibendum.
47. Materia Proxima est unctio in quinque sensibus.
48. Non tamen necessarii in omnibus, nisi ex precepto Ecclesie.
49. Forma sunt verba, Per hanc Sanctam Unctionem &c. indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti per visum &c.
50. Quae saltem virtualiter deprecatoria esse, est necesse.
51. Subiectum est homo baptizatus, ad mortem infirmus,
52. Et aliquando usus ratione.

53. Sacramenti hujus recipiendi per se nulla,
54. Per accidens saepe obligatio est,
55. Ejus minister est presbyter parochialis.
56. Non alii sacerdotes, seclusa delegatione ac necessitate.
57. Id petentibus infirmis ministranda obligatio gravis est:
58. Nisi justa causa excuset.

Quinta unctio Extrema nuncupatur, quae fidelibus tantum infirmis, in extremo vita termino vel periculo continuis, confertur, *c. Unic. §. Prima*, juxta Apostolicum illud, *Infirmatur quis in vobis, inducat presbyteros Ecclesiae, & versus super eum, ungentes oleo in nomine Domini: & Oratio fidei salvabit infirmum & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, dimittentur ei*, Jacobi cap. 5. v. 14. & 15. quibus verbis Apostolicus complexus est hujus Sacramenti effectum: cum per se principaliter quidem conferat gratiam habitalem, secum trahentem auxilia & gratias praeventivas, quibus aegroti animus alleviatur ac roboratur, ad morbi molestias ac labores levius tolerandos, & fortius resistendum tentationibus demonis calcaneo insidiantis; minus principaliter verò tollat reliquias peccatorum: & venialium, imò per accidens aliquando (quando scilicet cum sola attritione Sacramentum hoc suscipitur ab eo, qui peccati mortalis nondum expiati immemor, aut ejus quidem immemor est, sed contritum se credit, cum solum sit attritus) mortalium remissionem, ac demum corporis, si saluti animae expedierit, sanitatem operetur, Suarez 3. p. disp. 41. s. 1. n. 11. & 12. Valentia Tom. 4. disp. 8. q. 1. p. 3. & Gabriel Tract. 26. disp. unic. cap. 5. n. 5. & Gabriel Est.